

gen onbeantwoord laat. Wat bedoelt hij in overdrachtelijke zin *precies* met Galathea? De Nederlandse cultuur van de achttiende eeuw, de Nederlandse Verlichting, de literatuur van die Verlichting, de hele massa teksten die toen zijn geschreven, of nog iets anders? Men krijgt sterk de indruk dat de metaforiek nogal eens op de loop gaat met de exacte gedachte. Op p. 12 bijvoorbeeld: 'De Verlichting is een tijd waarin het geluid wordt toegevoegd aan de stomme film'. Nu is het al bedenkelijk als je de kennelijke rijkdom van de achttiende eeuw moet verduidelijken met een anachronisme, maar waarschijnlijk is de mededeling 'er komt iets totaal nieuws bij iets reeds bestaands'. De eerder uitgelegde boodschap van het Galathea-verhaal luidde: 'er bestond iets verstands (de cultuur van voor de Verlichting) en dat kwam tot leven en beweging'. Maar het typische van een film, stom of niet, is naar ieders beleving dat-ie op fascinerende wijze *beweegt* en dat ook altijd al heeft gedaan. Was beweging in Galathea's context door Hanou dus eerst nadrukkelijk gecodeerd als teken van het dynamisch-nieuwe, in die onhandige filmmetafoor wordt het bewegen ineens als kenmerk van het oude, onvolledige en overwonnen opgevoerd.

Bijna onvergeeflijk voor een neerlandicus en literatuurwetenschapper is de klakkeloze identificatie van de persoon van de dichter Hubert Korneliszoon Poot met het lyrisch ik in een van zijn mythologische gedichten (p. 6). Over de mogelijkheden van dat gedicht, en over de mislagen van zo'n interpretatie werd ruim dertig jaar geleden al gedebatteerd (Geerars, Schenkeveld-van der Dussen, Paasman). Ik beschouw de discussie van destijds nog altijd als een hoogtepunt in de bestudering van de achttiende-eeuwse literatuur. Jammer dat Hanou doet alsof hij dat nooit gelezen heeft. Jammer dat er over deze interessante rede toch zoveel te mopperen valt.

Arie Jan Gelderblom

Schouwende fantasie / opstellen van Werner Waterschoot. – Gent : Academia Press, 2002. –VI + 276 p. ; 24 cm (Studia Germanica Gandensia Libri – 2)
ISBN 90-382-0316-0 Prijs: : € 22,50

Naar aanleiding van de zestigste verjaardag van de Gentse geleerde Werner Waterschoot hebben collega's en vrienden van de Vakgroep Nederlandse Literatuur van de Universiteit Gent een bundel samengesteld met opstellen van zijn hand. Het is een mooi en evenwichtig boek geworden, dat een goed beeld geeft van Waterschoots brede werkterrein en tegelijkertijd laat zien waar zijn hart in het bijzonder naar uitgaat: de vroege renaissance. Die periode vormt het middenstuk van een drieluik, met vijf bijdragen over Lucas d'Heere, twee over Jan Baptist Houwaert en vier over Jan van der Noot. Dit middendeel wordt voorafgegaan door een viertal artikelen over de middeleeuwen en de rederijkers (hierin komen respectievelijk *Van den vos reynaerde*, Anthonis de Roovere, de rol van de rederijkers bij de reformatie en de Delftse rederijkerswedstrijd van 1581 aan bod). De bundel besluit met vier artikelen van gemengde aard, onder de noemer 'boekdrukkunst en feestcultuur' (over zestiende-eeuwse Gentse drukkers, een allegorische lezing van de titelpagina van Ortelius' atlas uit 1570, de verklaring van hiëroglyfen op Gentse obeliskken uit 1584 en tot slot een voorbeeld van Vlaamse bibliofilie in de negentiende eeuw aan de hand van een editie van de gedichten van P.J. de Borchgrave). Wat onderwerpen betreft strekken de artikelen zich dus uit van de dertiende tot de negentiende eeuw; wat het jaar van verschijnen betreft van 1978 tot 1996.

De titel van de bundel is met evenveel zorg gekozen als de artikelen die erin opgenomen zijn. Hij is ontleend aan Jan van der Noot, die de woorden 'schouwende fantasie' gebruikt om aan te geven dat creatieve bezigheden, in het bijzonder lyriek, hersenspinsels verdrijven. De samenstellers van de bundel brengen dit in verband met Waterschoots 'kordate temperament' en met zijn streven naar deugdelijke, op feiten gefundeerde interpretaties. In de gebundelde artikelen worden nauwgezette interpretaties van teksten en beelden gepaard aan ruime aandacht voor de concrete (cultuur-)historische en literaire context. Waterschoots opstellen getuigen ervan dat hij te werk gaat op de wijze die de in het boek afgedrukte raadselobelisk van Van der Noot aanraadt, namelijk 'met arbeid en vernuft, met liefde en met voorzichtigheid'.

Nelleke Moser